

UPJŠ a mesto Košice opäť otvárajú bezplatnú Študentskú právnu poradňu	2
Online, skolske.sk, 22. 9. 2026, 19:27	
Na ústavných dňoch v Košiciach prednášajú vrcholní predstavitelia slovenskej justície	2
Online, kosiceonline.sk, 25. 9. 2026, 8:54	
Od osamelosti k radikalizmu. Odborníci z Košíc vysvetľujú, prečo tínedžeri hľadajú odpovede u extrémistov	3
Online, nasekosice.sk, 25. 9. 2026, 8:56	
Turie Online - Čo dokáže magnetická rezonancia? Nazreli sme do laboratória, kde skúmajú aj nanočastice pre diagnostiku nádorov	5
Online, turieonline.sk, 25. 9. 2026, 9:46	
Košické univerzity spoznali najlepšie študentské práce	6
Online, kosiceonline.sk, 25. 9. 2026, 11:34	
Týždenný prehľad udalostí v SR na 40. týždeň	7
Agentúrne spravodajstvo, TASR, 25. 9. 2026, 12:00	
Súťaž TOP študentská práca ukázala, čo dokážu mladí inovátori	19
Online, eastmag.sk, 25. 9. 2026, 13:19	
Účasťou premiéra na otvorení akademického roka v Prešove nebola podľa nemocnice narušená apolitickosť univerzít	22
Online, kosiceonline.sk, 25. 9. 2026, 15:33	
Správy	22
Rozhlas - Rádio Košice, Rádio Košice, 25. 9. 2026, 16:00	
Slováci mŕňajú peniaze na detox pečene. Hepatológ vysvetľuje, čo funguje a čo je zbytočné	22
Online, startitup.sk, 26. 9. 2026, 10:04	
Ako bude vyzerat' zdravotníctvo v roku 2035? Menej papierov, viac AI a digitálne dvojčatá pacientov	25
Online, eastmag.sk, 26. 9. 2026, 14:29	

UPJŠ a mesto Košice opäť otvárajú bezplatnú Študentskú právnu poradňu

22. 9. 2026, 19:27, Zdroj: skolske.sk, Autor: TASR, Sentiment: Pozitívny, Téma: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, Kľúčové slová: Laura Hoľanová, hovorka UPJŠ OR hovorkyňa UPJŠ, Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, UPJŠ, Univerzita Pavla Jozefa Šafárika, Právnická fakulta UPJŠ

Dosah: 368 GRP: 0,01 OTS: 0,00 AVE: 92 EUR

UPJŠ a mesto Košice opäť otvárajú bezplatnú Študentskú právnu poradňu

Poradňa pomáha v oblastiach, ako sú občianske, rodinné, pracovné a správne právo, neposkytuje analýzy v oblasti trestného práva a práva sociálneho zabezpečenia.

Košice 22. septembra (TASR) - Právnická fakulta **Univerzity Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach (UPJŠ)** v spolupráci s mestom Košice opäť otvára Študentskú právnu poradňu. Obyvatelia mesta tak majú možnosť získať bezplatnú odbornú analýzu svojho právneho problému, ktorú vypracujú študenti práva pod priamym dohľadom skúsených advokátov. TASR o tom informovala **hovorkyňa UPJŠ Laura Hoľanová**. Objednávky budú prijímané do 10. novembra alebo do naplnenia kapacity poradne.

Študentská právna poradňa je kľúčovou súčasťou klinického vzdelávania, ktoré zastrešuje pracovisko právnych kliník **Právnickej fakulty UPJŠ**. Jej hlavným poslaním je zabezpečiť pre študentov práva praktickú výučbu. Ďalším benefitom poradne je, že študenti pomáhajú klientom s riešením ich právnych problémov.

Výstupom pre klienta je právna analýza vrátane právneho rozboru situácie a konkrétnych možností jej riešenia. „Naši študenti pomáhajú osobám, ktoré majú právny problém a doposiaľ nevyhľadali pomoc profesionálneho advokáta z rôznych príčin - zväčša však ide o finančné dôvody. Odporúčame klientom, aby študentom poskytovali úplné a pravdivé informácie o ich právnom probléme a jasne formulovali otázky a problémy, ktoré by mali byť predmetom právnej analýzy,“ uviedla koordinátorka Študentskej právnej poradne Dominika Marčoková Becková.

Poradňa pomáha v oblastiach, ako sú občianske, rodinné, pracovné a správne právo, neposkytuje analýzy v oblasti trestného práva a práva sociálneho zabezpečenia. Služby poradne môžu využiť obyvatelia s trvalým alebo prechodným pobytom v meste Košice alebo v Košiciach-okolí.

Na stretnutie v Študentskej právnej poradni je potrebné registrovať sa vopred telefonicky v Kancelárii prvého kontaktu na Magistráte mesta Košice, e-mailom alebo vyplnením registračného online formulára. Osobné stretnutia v dohodnutom termíne budú prebiehať v priestoroch **Právnickej fakulty UPJŠ** na Kováčskej ulici 30.

„Počas minulého akademického roka záujem značne prevyšoval jej kapacity, preto odporúčame záujemcom o služby poradne, aby neváhali a rezervovali si svoj termín čo najskôr,“ uviedla hovorkyňa univerzity.

Autor: TASR

Na ústavných dňoch v Košiciach prednášajú vrcholní predstavitelia slovenskej justície

25. 9. 2026, 8:54, Zdroj: kosiceonline.sk, Sentiment: Pozitívny, Téma: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, Kľúčové slová: UPJŠ, Univerzita Pavla Jozefa Šafárika, Právnická fakulta UPJŠ

Dosah: 3 445 GRP: 0,08 OTS: 0,00 AVE: 280 EUR

Na ústavných dňoch v Košiciach prednášajú vrcholní predstavitelia slovenskej justície

Témou diskusií sú limity ochrany práv v trestnom práve.

Ústavný súd Slovenskej republiky (ÚS SR) v spolupráci s Právnickou fakultou **Univerzity Pavla Jozefa Šafárika (UPJŠ)** organizuje medzinárodnú vedeckú konferenciu XV. ústavné dni. Ide o dvojdnové podujatie, ktoré sa začalo vo štvrtok (24.9.) a dnes pokračuje. Domáci a zahraniční experti v oblasti práva sa počas dvoch dní venujú piatim kľúčovým tematickým okruhom.

„Odborné diskusie pokryjú témy od ústavnoprávnych implikácií zásad trestného práva cez ústavné limity trestnej represie a postavenie ústavného súdu ako korektívu trestného konania až po právo na účinné vyšetrovanie a aktuálne dilemy trestnoprávnych zásahov do základných práv a slobôd,“ informovala hovorkyňa ÚS Martina Ferencová.

Na podujatí sa zúčastňujú vrcholní predstavitelia slovenskej justície – predseda Najvyššieho súdu František Mozner, predsedníčka Najvyššieho správneho súdu Monika Valašiková, predsedníčka Súdnej rady Marcela Kosová či generálny prokurátor Maroš Žilinka. Medzi významných hostí patria sudca Súdneho dvora EÚ Miroslav Gavalec, predseda Najvyššieho súdu Českej republiky Petr Angyalossy či sudca českého ÚS Pavel Šámal.

Na ústavných dňoch v Košiciach prednášajú vrcholní predstavitelia slovenskej justície / TASR

Konferenciu svojou účasťou podporili aj ďalší významní predstavitelia spoločenského života, sudcovia a emeritní sudcovia ústavných súdov zo Slovenska i Česka či sudcovia všeobecných súdov, prokurátori, zástupcovia Kancelárie verejného ochrancu práv, členovia Slovenskej advokátskej komory, ako aj akademická obec, odborníci z praxe a zamestnanci Kancelárie ÚS SR.

„Keďže orgány činné v trestnom konaní a súdy disponujú nástrojmi, ktoré môžu veľmi výrazne obmedziť základné práva a slobody jednotlivca, úloha ústavného súdu ako korektívu trestného konania je pre právny štát veľmi dôležitá, pretože chráni občanov pred zneužitím moci. Orgány verejnej moci musia rešpektovať základné práva a slobody jednotlivcov a môžu do nich zasiahnuť, len ak je to nevyhnutné pre dosiahnutie účelu trestného konania. Aj naša konferencia potvrdzuje, že spolupráca, komunikácia a koordinácia jednotlivých orgánov podieľajúcich sa na trestnom konaní prispievajú k eliminovaniu procesných chýb, zvyšujú efektívnosť systému trestnej justície a garantujú jeho zákonnosť a ústavnosť,“ zdôraznil predseda ÚS SR Ivan Fiačan.

Dnešný deň bude pokračovať v priestoroch **Právnickej fakulty UPJŠ**.

Zdroj: TASR

Autor: KOŠICE ONLINE

Od osamelosti k radikalizmu. Odborníci z Košíc vysvetľujú, prečo tínedžeri hľadajú odpovede u extrémistov

25. 9. 2026, 8:56, Zdroj: nasekosice.sk Sentiment: Ambivalentný, Téma: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, Kľúčové slová: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, UPJŠ, Univerzita Pavla Jozefa Šafárika
Dosah: 995 GRP: 0,02 OTS: 0,00 AVE: 156 EUR

Od osamelosti k radikalizmu. Odborníci z Košíc vysvetľujú, prečo tínedžeri hľadajú odpovede u extrémistov

Lukáš Mano Redaktor

25.09.2026 08:45

Rýchly súhrn článku

Článok vysvetľuje, že radikalizácia tínedžerov je postupný proces, ktorý často začína osamelosťou, frustráciou, pocitom nespravodlivosti či potrebou niekam patriť. Odborníci z Košíc upozorňujú na úlohu internetu, ktorý môže ponúknuť komunitu a jednoduché odpovede na zložité otázky, a zdôrazňujú význam prevencie ešte pred vznikom incidentov. Text pripomína aj historické skúsenosti Slovenska s fašistickými a nacistickými ideológiami a ich tragickými dôsledkami.

Radikalizácia podľa odborníkov nevzniká náhle, ale ako postupné prijímanie nového hodnotového systému.

Spúšťačmi môžu byť osamelosť, poníženie, neistota, frustrácia alebo potreba niekam patriť.

Internet a sociálne siete môžu posilňovať porovnávanie sa s inými a prehľbovať pocit nezapadania.

Historik z **UPJŠ** v Košiciach pripomína protižidovskú politiku ľudáckeho režimu a podporu holokaustu ako tragický dôsledok extrémistických ideológií.

Psychologička zo ZŠ Ľudovíta Fullu v Košiciach opisuje dospievanie ako citlivé obdobie pre hľadanie identity a náchylnosť na zjednodušené vysvetlenia.

Radikálne názory nevznikajú zo dňa na deň. Začiatkom môže byť osamelosť, pocit nespravodlivosti, frustrácia alebo potreba niekam patriť. Internet potom ponúkne komunitu, ktorá dá mladému človeku jednoduché odpovede na zložité otázky. Odborníci upozorňujú, že prevencia sa nemôže začať až vtedy, keď dôjde k vážnemu incidentu.

Nejde pritom o nový jav. Dejiny ukazujú, kam môže viesť postupné prijímanie ideológií, ktoré rozdeľujú spoločnosť na „my“ a „oni“. Na Slovensku máme skúsenosť s fašistickou, nacistickou a neonacistickou ideológiou, ale aj s ľudáckym režimom počas druhej svetovej vojny.

„Jedným z najtragickejších prejavov tohto obdobia bola protižidovská politika, ktorá prerástla do aktívnej podpory holokaustu, deportácií a vyvražďovania slovenských Židov,“ pripomína Martin Pekár z Katedry histórie **Univerzity Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach**. Dnes sa radikalizácia prejavuje v inom prostredí a často aj inými prostriedkami. Ide o globálny trend.

Keď chýba prijatie

Nezačína sa automaticky tým, že človek uverí konkrétnej extrémistickej ideológii. Často jej predchádza niečo oveľa bežnejšie – nenaplnená potreba alebo negatívna skúsenosť. „Osamelosť, poníženie, pocit nespravodlivosti či neistoty. Radikálna ideológia potom poskytne odpovede, prečo sa nám to deje,“ vysvetľuje psychologička Katarína Žitvová Panigajová zo Základnej školy Ľudovíta Fullu v

Košiciach.

Radikalizáciu preto treba vnímať ako proces. Človek postupne prijíma a osvojuje si nový hodnotový systém, ktorý môže byť v rozpore s hodnotami demokracie a tolerancie. Svet sa pritom začne zjednodušovať. Jedna skupina má byť tá, ktorá „pozná pravdu“, druhá je podľa radikálneho pohľadu zmanipulovaná alebo priamo zodpovedná za problémy. Zložité spoločenské otázky dostávajú jednoduché vysvetlenia a jasne určeného vinníka.

Obzvlášť citlivým obdobím je dospievanie. Mladí ľudia prežívajú silné a často protichodné emócie, hľadajú vlastnú identitu a svoje miesto medzi ostatnými. „Tínedžeri, ktorí sú napríklad z chudobného prostredia alebo majú pocit, že nie sú na tom ekonomicky či sociálne tak dobre ako iní, a to napríklad vidíme na sociálnych sieťach, sa môžu porovnávať s inými, ktorí sa javia, že sa majú lepšie. Tým opäť narastá frustrácia a pocit, že nezapadám, že nie som spokojný alebo spokojná so svojím životom,“ hovorí Elena Gallová Kriglerová z Centra pre výskum etnicity a kultúry.

Radikálna skupina však ponúka presný opak. Mladý človek v nej môže zažiť prijatie, pochopenie a pocit, že konečne niekam patrí. „Takáto identita je príťažlivá, pretože odstraňuje pocity neistoty a osamelosti. No slúži tiež ako ventil frustrácie alebo hnevu,“ približuje Žitvová Panigajová.

Problém nastáva vo chvíli, keď za toto prijatie skupina začne požadovať stále väčšiu lojalitu. Obmedzuje kontakt s ľuďmi, ktorí jej názory kritizujú, a postupne môže za nepriateľov označovať aj rodinu či starých priateľov.

Pasca internetu

Sociálne siete tento proces výrazne uľahčujú. Mládež nemusí extrémistický obsah cielene vyhľadávať. Dostane sa k nemu prostredníctvom videí, memečiek, odporúčaní alebo súkromných správ. Výskum Rady mládeže Slovenska ukazuje, že s radikálnym alebo extrémnym obsahom sa na internete stretáva veľká časť používateľov. Takmer pätina z nás zároveň dostala podobný obsah v súkromnej správe od blízkeho.

„Dôvera k človeku ešte nezaručuje pravdivosť alebo prijateľnosť toho, čo nám posiela,“ upozorňuje Juraj Lizák z Rady mládeže Slovenska. Sociálne siete zároveň vytvárajú prostredie, v ktorom sa človek môže cítiť anonymne a bezpečne. Vznikol fenomén takzvanej echo chamber – ozvenovej komory, v ktorej sa človek opakovane stretáva s podobne zmýšľajúcimi ľuďmi a rovnakými tvrdeniami.

„Z toho potom vzniká aj dojem úplnej zhody, že človek v online komunite vidí iba súhlas ostatných, a preto si myslí, že presvedčenie skupiny je ešte jednoznačnejšie, ako v skutočnosti môže byť. Postupným opakovaním sa takéto extrémne tvrdenia normalizujú,“ opisuje Žitvová Panigajová.

Jazyk cieľovej skupiny

Obsah pritom nemusí na prvý pohľad pôsobiť ako propaganda. Dnešní šíritelia radikálnych myšlienok používajú jazyk konkrétnej cieľovej skupiny. Videá a statusy pritom môžu vyzeráť ako zábava. Za nimi však býva posolstvo namierené proti menšinám, migrantom alebo iným skupinám obyvateľstva. „Ak majú mladí oporu vo svojom okolí, ak majú pocit bezpečia, ak niekam patria, ten online obsah, ktorý môže byť násilný alebo extrémistický, nemá na nich taký vplyv,“ vysvetľuje Gallová Kriglerová.

Radikálne názory však automaticky neznamenajú nebezpečenstvo. „Väčšina ľudí s radikálnymi postojmi násilný čin nikdy nespácha. Zároveň však existuje malá časť z nich, ktorá svoje presvedčenie považuje za ospravedlnenie násillia,“ dodáva Žitvová Panigajová.

Rozpoznanie manipulácie

Prvé signály novej ideológie nemusia byť pre okolie jednoduché na rozpoznanie. Zmena názorov ešte neznamená, že mladý človek smeruje k extrémizmu. Radikálna prezentácia môže byť aj prejavom mladíckej rebélie, nerozvážnosti alebo nepochopenia myšlienky. Dôležité je preto sledovať širší obraz – zmeny v správaní, vzťahoch a komunikácii. A predovšetkým pochopiť, čo mladému človeku radikálne prostredie poskytuje.

Rodič môže mať prirodzenú potrebu zakázať internet, prerušiť kontakt s kamarátmi alebo mladého človeka konfrontovať s jeho názormi. Podľa odborníkov však takéto riešenie nefunguje. „Mali by sme radšej zistiť, akú funkciu radikálny svet pre mladého človeka plní,“ hovorí Žitvová Panigajová.

Cieľom nemá byť ani označiť žiaka za rizikového človeka. Dôležitú úlohu má podľa odborníkov škola, rodina, psychológovia a ďalšie podporné služby. Výskum Rady mládeže Slovenska pritom ukázal výraznú medzeru vo vzdelávaní. Viac ako 55 percent študentov uviedlo, že sa počas dochádzky nestretlo s témou online radikalizácie.

„Mladý človek potrebuje vedieť overiť zdroj, ale aj mať niekoho, za kým môže prísť s pochybnosťou či nepríjemnou skúsenosťou bez toho, aby sa mu vysmial. Za chybu považujeme, keď s prevenciou čakáme až na vážny incident alebo ju vybavíme jednorazovou prednáškou,“ upozorňuje Lizák.

Prevenencia nemá byť iba o tom, ako rozpoznať extrémistické video. Rovnako dôležité je naučiť mladých ľudí pracovať s informáciami, rozpoznávať manipuláciu, zvládať frustráciu a zároveň si vytvárať zdravý pocit vlastnej hodnoty a príslušnosti.

Cesta späť

Návrat späť pritom možný je. Nemusí však prísť po jednom rozhovore. Ide o postupný proces, v ktorom sa môžu objavovať pochybnosti aj návraty k pôvodným postojom. „Z hľadiska bezpečnosti mladého človeka je však úspechom už odpútanie sa od násilného správania. Významnými momentmi v procese zmeny bývajú objavenie pochybností, ale aj prítomnosť nejakého bezpečného, stabilného vzťahu,“ pripomína Žitvová Panigajová.

Najťažšie môže byť opustiť skupinu, ktorá už dávno nie je iba internetovou komunitou. Pre mladého človeka predstavuje priateľov, rodinu, identitu aj miesto, kde sa cítil prijatý. „Mladý človek potrebuje vedieť, že má kam ísť. Dôveryhodná osoba – rodič, súrodenec, učiteľ, školský psychológ, člen podporného tímu či tréner nejakého družstva – môže fungovať ako pomyselný most do bežného života. Nemožno len tak odísť a stratiť všetko, čo tá radikalizovaná skupina človeku dávala. Je potrebné to aj niečím nahradiť, niečím zmysluplným, napríklad prácou, športom či nejakým krúžkom,“ uzatvára Žitvová Panigajová.

text: Lukáš Mano

ilustračné foto: pexels.com

Článok nahovoril/a: Alex

Turie Online - Čo dokáže magnetická rezonancia? Nazreli sme do laboratória, kde skúmajú aj nanočastice pre diagnostiku nádorov

25. 9. 2026, 9:46, Zdroj: turieonline.sk, Sentiment: Pozitívny, Téma: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, Kľúčové slová: UPJŠ

Dosah: 46 GRP: 0,00 OTS: 0,00 AVE: 35 EUR

Turie Online - Čo dokáže magnetická rezonancia? Nazreli sme do laboratória, kde skúmajú aj nanočastice pre diagnostiku nádorov

Autor: Turie Online

Uverejnené: 25. september 2026

Magnetická rezonancia je pre väčšinu z nás známa predovšetkým ako veľký prístroj v nemocnici, do ktorého pacient vjde na vyšetrenie. Za výsledným obrazom ľudského tela sa však skrýva fascinujúca fyzika, mimoriadne silné magnetické pole a množstvo výskumu. Počas Európskej noci vedy 2026 sme mali možnosť nazrieť priamo do Laboratória magnetickej rezonancie na Jesseniovej lekárskej fakulte UK v Martine a pozrieť sa aj na výskum, ktorý môže v budúcnosti pomôcť pri diagnostike a liečbe nádorových ochorení.

Martin sa v roku 2026 zaradil medzi sprievodné lokality Európskej noci vedy. Jubilejný 20. ročník najväčšieho vedecko-popularizačného festivalu na Slovensku vyvrcholil 25. septembra a jeho cieľom je dostať vedu z laboratórií bližšie k verejnosti. Jednou z martinských aktivít bola aj exkurzia do laboratória magnetickej rezonancie, ktorým nás previedli výskumníčky RNDr. Katarína Dibdiaková, PhD., a MVDr. Monika Líšková, PhD., z Martinského centra pre biomedicínu, ktoré patrí pod Jesseniovu lekársku fakultu Univerzity Komenského v Martine.

Sedem tesla: magnetické pole niekoľkonásobne silnejšie než pri bežnom vyšetrení

Martinské laboratórium disponuje experimentálnym 7-teslovým MRI skenerom určeným na vedecký výskum biologických systémov. Práve na tomto zariadení možno vykonávať experimenty in vivo, ex vivo aj in vitro. Pre predstavu: v klinickej praxi sa veľmi často pracuje so zariadeniami s magnetickým poľom 1,5 alebo 3 tesla. Sedemteslové systémy predstavujú už mimoriadne silné magnetické pole a využívajú sa predovšetkým vo výskume a pri špecializovanom zobrazovaní.

Silnejšie magnetické pole môže priniesť silnejší meraný signál a umožniť zobrazovanie veľmi jemných štruktúr či sledovanie javov, ktoré by pri slabšom poli bolo náročnejšie zachytiť. Zároveň však rastie technická náročnosť celého merania. Nestačí jednoducho „zvýšiť výkon magnetu“. Výsledok závisí od voľby meracej sekvencie, rádiových frekvencií, gradientov, geometrie skúmaného objektu aj následného spracovania dát. Aj preto môže jedno MRI meranie predstavovať podstatne komplikovanejší experiment, než naznačuje výsledná snímka na monitore.

Magnetické nanočastice menšie než bunka

Výskumný tím pod vedením RNDr. Olivera Štrbáka z Martinského centra pre biomedicínu JLF UK v spolupráci s Ústavom experimentálnej fyziky SAV a **UPJŠ** v Košiciach tu pracuje na testovaní magnetických nanočastíc na báze oxidov železa ako kontrastných látok pre MRI. Pre porovnanie – ľudská bunka má rozmery rádovo desiatky mikrometrov. Nanočastice môžu byť teda mnohonásobne menšie než samotná bunka.

Ich veľká výhoda spočíva v tom, že ich povrch možno chemicky upravovať. Vedci naň môžu viazať ďalšie molekuly, meniť správanie nanočastíc v biologickom prostredí alebo skúmať možnosti ich zacielenia na konkrétny typ tkaniva. Oxidy železa majú navyše magnetické vlastnosti, ktoré dokážu výrazne ovplyvniť relaxačné procesy sledované pomocou MRI.

Jedna nanočastica môže diagnostikovať aj liečiť

Ešte zaujímavejšia je myšlienka tzv. teranostiky (terapia a diagnostika). Predstavme si nanočasticu, ktorú možno pomocou MRI sledovať a zároveň na ňu naviazať liečivo. Teoreticky by potom mohol jeden systém umožňovať lokalizáciu nádoru, dopravu účinnej látky na požadované miesto a zároveň kontrolu jej distribúcie.

Výskumníci pracujú aj s konceptmi, pri ktorých môžu magnetické nanočastice pôsobiť ako nosič biologicky aktívnych látok. V aktuálnych slovenských projektoch sa skúmajú napríklad magnetické nanonosiče pri diagnostike a liečbe karcinómu hrubého čreva či funkcionalizované magnetické nanočastice na sledovanie distribúcie liečiva pomocou MRI.

Neznamená to, že takáto liečba je dnes pripravená na rutinné použitie u pacientov. Práve laboratórne experimenty však rozhodujú o tom, či sa z podobných konceptov raz môžu stať reálne diagnostické alebo terapeutické metódy.

Prečo sú podobné exkurzie dôležité

Magnetická rezonancia je pekným príkladom toho, ako ďaleko môže viesť základný fyzikálny výskum. Na jednej strane stojí fyzika magnetického poľa, správanie atómových jadier a matematické spracovanie signálov.

Na druhej strane je pacient a lekár, ktorý sa na základe výsledného obrazu rozhoduje o ďalšej diagnostike alebo liečbe. Medzi týmito dvoma svetmi sa nachádza množstvo fyzikov, chemikov, biológov, lekárov, informatikov a ďalších výskumníkov. A presne to bolo na návšteve laboratória magnetickej rezonancie azda najzaujímavejšie.

Za jednou MRI snímku, ktorú dnes vnímame ako samozrejmu súčasť modernej medicíny, sa skrývajú desaťročia výskumu. A o niekoľko miestností ďalej už dnes vznikajú experimenty, ktoré možno ukazujú, ako bude magnetická rezonancia vyzeráť o ďalšie desaťročia.

Európska noc vedy má význam práve v tom, že nám tieto laboratória na chvíľu otvorí. Veda sa vtedy prestane javiť ako niečo vzdialené – a človek môže na vlastné oči vidieť, že aj v Martine prebieha výskum, ktorý sa dotýka technológií budúcej medicíny.

Čo dokáže magnetická rezonancia? Nazreli sme do laboratória, kde skúmajú aj nanočastice pre diagnostiku nádorov

príbuzné témy

Autor: Autor: Turiec Online || <https://www.facebook.com/turieonline>

Košické univerzity spoznali najlepšie študentské práce

📅 25. 9. 2026, 11:34, Zdroj: kosiceonline.sk , Sentiment: Pozitívny, Téma: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, Kľúčové slová: rektor UPJŠ, UPJŠ, Univerzita Pavla Jozefa Šafárika
Dosah: 3 445 GRP: 0,08 OTS: 0,00 AVE: 280 EUR

Košické univerzity spoznali najlepšie študentské práce

Cieľom je podpora ich praktického využitia a biznisového potenciálu.

V priestoroch Univerzitného vedeckého parku Technicom v Košiciach sa včera (24.9.) uskutočnilo vyhodnotenie súťaže Top študentská práca 2026. Do šiesteho ročníka súťaže sa prihlásil rekordný počet záujemcov. Odborná porota hodnotila 76 študentských záverečných prác s inovačným potenciálom z troch košických univerzít. Medzi ocenenými boli napríklad nové možnosti liečby komplikovaných rán, odolnejšie 3D tlačené súčasti dronov, nástroje na rýchlejšiu tvorbu webových stránok či výskum kozmického počasia.

Súťaž organizuje Technická univerzita v Košiciach (TUKE) a Deutsche Telekom IT Solutions Slovakia v spolupráci s **Univerzitou Pavla Jozefa Šafárika (UPJŠ)** a Univerzitou veterinárskeho lekárstva a farmácie (UVLF), pričom má štyri kategórie, konkrétne Digital Business (Digitálny biznis), Health (Zdravie), Manufacturing (Výroba) a Society & Art (Spoločnosť a umenie). Cieľom je podpora praktického využitia a biznisového potenciálu študentských prác.

Ocenenie v oblasti Health si prevzala Barbora Šišková / facebook.com/uvlf.sk

V kategórii Digital Business zvíťazil Boris Daňko (TUKE) s prácou Univerzálna technologická knižnica pre vybraný redakčný systém. Ocenenie v oblasti Health si prevzala Barbora Šišková (UVLF) za prácu Efektivita biopolymérov v procese reparácie absentujúcich tkanív. Víťazom v kategórii Manufacturing sa stal Jaroslav Kessler (TUKE) s prácou Optimalizácia mechanických vlastností termoplastických polymérov v procese aditívnej výroby a ich aplikácia v konštrukcii vybraných leteckých komponentov. V oblasti Society

& Art bola ocenená Kristína Gvozdiaková (TUKE) s prácou Segmentácia ionosferických štruktúr na snímkach z celooblohových kamier. Cenu rektora TUKE dostal Richard Póša za prácu Scenárový simulátor preťaženia nemeckej elektrickej siete a Cenu **rektora UPJŠ** si prevzala Svitlana Vanchak za prácu Využitie recyklovaných materiálov pri vývoji elektrochemických senzorov pre detekciu bioanalytov.

Zdroj: TASR

Autor: KOŠICE ONLINE

Týždenný prehľad udalostí v SR na 40. týždeň

📅 25. 9. 2026, 12:00, Zdroj: **TASR**, Vydavateľ: **Tlačová agentúra Slovenskej republiky**, Sentiment: **Neutrálny**, Téma: **Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach**, Kľúčové slová: **UPJŠ**

Týždenný prehľad udalostí v SR na 40. týždeň

28. septembra - pondelok

09.00 Mestské zastupiteľstvo mesta Zvolen

Zvolen, MsÚ, prízemie, veľká zasadacia miestnosť, Námestie slobody 22

28. septembra - pondelok

09.00 Európsky deň jazykov v Trnave

- organizuje Trnavská univerzita v Trnave v spolupráci s mestom Trnava

Trnava, Námestie SNP

28. septembra - pondelok

10.00 Zastupiteľstvo Žilinského samosprávneho kraja

Žilina, Úrad ŽSK, kongresová sála, Komenského 48

28. septembra - pondelok

10.00 Slávnostné otvorenie akademického roka 2026/2027 Technickej univerzity vo Zvolene

- slávnostná promócia absolventov doktorandského štúdia

- príhovor rektora Rudolfa Kropila

- Cena rektora TUZVO za najlepšiu publikáciu, vedecký a umelecký prínos

Zvolen, TUZVO, aula, T. G. Masaryka 72

28. septembra - pondelok

10.00 Mikrosvedčenia vo vzdelávaní dospelých - podujatie Združenia pre inovácie a rozvoj

- praktické ukážky, skúsenosti účastníkov pilotného testovania a diskusia o príležitostiach a výzvach zavádzania mikrosvedčení na Slovensku

Košice, Univerzitný vedecký park TECHNICOM, Technická univerzita, Ulica Boženy Němcovej č. 5

28. septembra - pondelok

11.00 TK občianskeho združenia First Global Slovakia

Téma: Predstavenie oficiálneho tímu Slovenska, ktorý odchádza na medzinárodnú súťaž First Global Challenge 2026 v Inčchone (Južná Kórea). Predstavenie robota, s ktorým bude tím súťažiť a výskumného projektu FireSonics – systému akustickej detekcie lesných požiarov

Bratislava, Jurkovičova tepláreň, Bottova 1

28. septembra - pondelok

11.00 Dedičstvo v ohrození, miznúce dedičstvo - svetový deň cestovného ruchu v Spišskej Novej Vsi (25. - 28. septembra)

Deň otvorených dverí a komentovaná prehliadka Spišského divadla

Spišská Nová Ves, Spišské divadlo

28. septembra - pondelok

11.30 TK na tému 20 rokov Magia

Bratislava, sídlo Telekomu, Bajkalská č. 28

28. septembra - pondelok

12.00 TUZVO open day

Slávnostné otvorenie zrekonštruovaných priestorov Študentského domova Ľudovíta Štúra a Slovenskej lesníckej a drevárskej knižnice

12.30 h - TK štátneho tajomníka ministerstva školstva, výskumu, vývoja a mládeže SR Róberta Zsemberu a rektora Technickej univerzity vo Zvolene Rudolfa Kropila

Téma: Študenti a zamestnanci Technickej univerzity vo Zvolene dostanú zmodernizované priestory za viac ako 12 miliónov eur

Zvolen, ŠD Ľ. Štúra TUZVO, kongresové centrum, Študentská 17

28. septembra - pondelok

12.30 TK zástupcov Slovenskej pošty a kuriérskych spoločností GLS, SPS a DPD

Téma: Podvodné zásielky a ich doručovanie

Bratislava, SP, Námestie SNP

28. septembra - pondelok

13.00 Mestské zastupiteľstvo mesta Myjava

Myjava, MsÚ, zasadacia miestnosť č. 305, Námestie M. R. Štefánika 4

28. septembra - pondelok

15.00 Interaktív Design Kft. a Broz: Emys - vernisáž

- výstava venovaná korytnačke močiarnej vznikla vďaka projektu #emys, ktorý je súčasťou programu Interreg VI-A Maďarsko-Slovensko

Bratislava - Čunovo, Ekocentrum, Petržalská 12

28. septembra - pondelok

15.00 TK občianskej iniciatívy Trnava+

Téma: Predstavenie volebného programu a strategickej vízie rozvoja mesta Trnava na najbližšie roky

Trnava, Kamenný mlyn, priestor medzi amfiteátrom a bufetom U medveďa

28. septembra - pondelok

16.00 Katarína Hanzelová: Zabudnutá aristokracia - uvedenie knihy

Brusno, kúpele

28. septembra - pondelok

16.30 Literárna Banská Bystrica - multižánrový festival (21. - 28. septembra)

- Vlasta Šupková: Na krídlach motýľov, uvedenie novej básnickej zbierky

Banská Bystrica, evanjelický kostol, Lazovná

28. septembra - pondelok

17.00 Verejné premietanie nahrávok z poľovníckej chaty v Číároch

Organizuje strana Sloboda a Solidarita

Bratislava, Námestie SNP

28. septembra - pondelok

17.00 Očarení prírodou: Dialóg medzi umením a biológiou - vernisáž

Výstava potrvá do 30. októbra

Bratislava, Rakúske kultúrne fórum, Hodžovo námestie 1/A

28. septembra - pondelok

17.00 Úsmev ako dar - slávnostný galavečer pri príležitosti 35. výročia založenia organizácie

Bratislava, Primaciálny palác, Primaciálne námestie č. 2

28. septembra - pondelok

17.30 Povstanie a dvojkríž: Účasť Slovákov vo Varšavskom povstaní - prezentácia publikácie

Novú publikáciu Ústavu pamäti národa predstavia autor Juraj Kasarda, historik a člen Správnej rady Ústavu pamäti národa Marek Syrný a bývalý riaditeľ Slovenského inštitútu vo Varšave Milan Novotný

Bratislava, Poľský inštitút, Námestie SNP 27

28. septembra - pondelok

18.00 Slávnostné odovzdanie zrekonštruovanej Vermesovej vily v Dunajskej Strede

Dunajská Streda, Vermesova vila, Ulica Gyulu Szabóa 2

28. septembra - pondelok

19.00 Musica Nobilis - medzinárodný hudobný festival (28. septembra - 4. októbra)

Poprad, Spišská Sobota, Kostol sv. Juraja

29. septembra - utorok

Naiva Bratislava - medzinárodná výstava naivného umenia

Výstava potrvá do 17. októbra

- oznámenie víťazov hlavnej ceny, Ceny galérie a Ceny za príbeh

Bratislava, Primaciálny palác, Justiho sieň, Primaciálne námestie

29. septembra - utorok

07.40 Poklepanie základného kameňa stavby nového Multifunkčného centra Trenčín - Juh

08.00 h - slávnostné príhovory a predstavenie vízie projektu

08.15 h - oficiálne poklepanie základného kameňa

- zúčastnia sa aj primátor mesta Trenčín Richard Rybníček, primátor mesta Nová Dubnica Peter Marušinec a predseda Trenčianskeho samosprávneho kraja Jaroslav Baška

Trenčín, Halalovka 61B

GPS súradnice: 48.871467, 18.047147

29. septembra - utorok

09.00 61. schôdza Národnej rady SR

Bratislava, NR SR, rokovacia sála, Námestie Alexandra Dubčeka č. 1

29. septembra - utorok

09.00 TK organizátorov podujatia Biela noc

Téma: Program a novinky aktuálneho ročníka za prítomnosti umelcov a odhalenie prvého diela tohto roka

Koncepciu predstaví umelecká riaditeľka Zuzana Pacáková

Bratislava, TU-BA - Centrum architektúry a mestského plánovania, Štúrova 113/4

29. septembra - utorok

09.00 Miestne zastupiteľstvo mestskej časti Bratislava - Staré Mesto

Bratislava - Staré Mesto, MÚ, Staromestská sieň, Vajanského nábrežie 3

29. septembra - utorok

09.00 Týždeň zelených budov 2026

- 16. ročník série podujatí organizuje Slovenská rada pre zelené budovy (SKGBC)

Podujatie Green Business Breakfast na tému Obnova verejných budov

09.15 h – Odborná časť a diskusia

11.00 h – Komentovaná prehliadka obnovej budovy FAD STU

Bratislava, Fakulta architektúry a dizajnu STU, Námestie slobody 19

29. septembra - utorok

09.00 INOFEST 2026 - festival inovácií

Nitra, Kreatívne centrum SPU, Štúrova 1

29. septembra - utorok

09.00 Digitálna budúcnosť - konferencia Ministerstva investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie SR

Podujatie je určené riadiacim pracovníkom organizácií, samospráv a orgánov verejnej moci

Téma: Kybernetická bezpečnosť, efektívne odpadové hospodárstvo a využívanie dát ako nástroja konkurencieschopnosti

Piešťany, hotel Esplanade, Kúpeľný ostrov

29. septembra - utorok

09.30 Otvorenie novej reštaurácie McDonald's pri D1 Lúka

Lúka, McDonald's pri D1

29. septembra - utorok

10.00 Generál Golian - novinárska premiéra filmu

Bratislava, Eurovea, Cinema city, VIP sála, Pribinova 8

29. septembra - utorok

10.00 TK na tému Zvalcuje nás AI? Ako nám už dnes mení prácu, súkromie a vzdelávanie

Informovať budú z agentúry Ipsos Roman Pudmarčík, zo Slovak Telekom Martina Kandra, z Akadémie kritického myslenia Jakub Kobela a stredoškolská učiteľka, mentorka a lektorka Anna Jančová

Bratislava, Eurovea, Magenta Experience Center, Pribinova 10

29. septembra - utorok

10.00 Podujatie pri príležitosti doplnenia projektu Panoramatický chodník Chopok

- predstavenie noviniek a 2,5 kilometrová trasa po hrebeni, smerom od Chopku na Ďumbier, až do lokality Demänovské sedlo

Jasná, Chopok, pri Rotunde

(stretnutie o 09.30 h pred lanovkou Biela Púť a následný vývoz lanovkami)

29. septembra - utorok

10.00 TK guvernéra Národnej banky Slovenska Petra Kažimíra

Téma: Ekonomický a menový vývoj - jeseň 2026

Informovať aj hlavný ekonóm NBS Michal Horváth.

Bratislava, NBS, kongresová sála, Ulica Imricha Karvaša č. 1

29. septembra - utorok

13.00 Rada Slovenskej televízie a rozhlasu

Bratislava, STV, Mlynská dolina

29. septembra - utorok

13.00 Otvorenie zrekonštruovanej Nemocnice Poprad v rámci projektu Komplexná obnova a prestavba Nemocnice Poprad, a. s.

Poprad, Nemocnica Poprad, areál, pred vstupom na urgentný príjem

29. septembra - utorok

13.00 Salgó-Somoskő – Dva hrady, jedna rodina - záverečné podujatie projektu

13.30 h - predstavenie projektu a dosiahnutých výsledkov

13.45 h - slávnostné odovzdanie realizovaných investícií

14.00 h - prehliadka hlavnej vstupnej brány, rekonštruovaných častí hradu a informačných panelov

Šiatorská Bukovinka, hrad Šomoška

parkovanie: na maďarskej strane na parkovisku pod hradom

GPS súradnice: 48°10'16.8"N 19°51'21.0"E

29. septembra - utorok

16.00 Ján Balaj: Krása zachráni svet - vernisáž

Výstava potrvá do 6. novembra

Trenčianske Teplice, Mestská knižnica, Dom Narcis, Generála M. R. Štefánika č. 2

29. septembra - utorok

17.00 Perom orať tvrdú pôdu. František Richard Osvald a Spolok svätého Vojtecha - vernisáž a uvedenie knihy

- uvedenie knihy venovanej životu Františka Richarda Osvalda - Mária Zacharová: Perom orať tvrdú pôdu

- výstava predmetov z niekdajšieho Múzea Františka Richarda Osvalda potrvá do januára 2027

Trnava, Západoslovenské múzeum, Múzejné námestie 3

29. septembra - utorok

17.00 **UPJŠ** University Run 2026 - bežecké preteky občianskeho združenia Cocktail pace

Štartovné bude venované Detskej fakultnej nemocnici v Košiciach

Štart: Košice, Východoslovenský ústav srdcových a cievnych chorôb, parkovisko, Ondavská 8

29. septembra - utorok

18.00 20 rokov Slovenskej nadácie srdca - galavečer

Bratislava, Jurkovičova tepláreň, Bottova 1

30. septembra - streda

08.30 CINEDU Teens - filmový festival pre tínedžerov a školy (30. septembra - 4. októbra)

Bratislava, kino Edison Filmhub, Baštová 6

30. septembra - streda

09.00 61. schôdza Národnej rady SR

Bratislava, NR SR, rokovacia sála, Námestie Alexandra Dubčeka č. 1

30. septembra - streda

10.00 TK zástupcov občianskeho združenia Amazonky

Téma: Metastatická rakovina prsníka na Slovensku a život žien s týmto ochorením

Bratislava, hotel DoubleTree by Hilton, prízemie, salónik Curio, Trnavská cesta 27/A

30. septembra - streda

10.00 TK cestovnej kancelárie Čedok a Letiska M. R. Štefánika

Téma: Predstavenie noviniek na zimu 2026/2027 a leto 2027

Informovať budú country manager CK Čedok Juraj Sliacky a generálny riaditeľ letiska Dušan Novota

Bratislava, Letisko M. R. Štefánika, 1. poschodie, veľký tlačový salónik

30. septembra - streda

10.00 Elektronická fakturácia - konferencia Finančnej správy SR

Téma: Efaktúra ako kľúčový nástroj digitalizácie podnikania na Slovensku

Banská Bystrica, hotel Lux, Námestie slobody 2

30. septembra - streda

10.00 Otvorenie novej LNG stanice Slovenského plynárenského priemyslu v Dolnom Hričove

- slávnostné príhovory
- technická prezentácia a prehliadka plniacej stanice
- oficiálne otvorenie stanice
- ukážka plnenia vozidiel

Dolný Hričov, LNG stanica, Na Skalu (príchod od 09.45 h)

30. septembra - streda

10.00 Remeslo v Tatrách

Ukážky tradičných remesiel spojené s predajom výrobkov od slovenských remeselníkov a majstrov ľudovej umeleckej výroby

Vysoké Tatry, pred galériou a predajňou Ústredia ľudovej umeleckej výroby, Tatranská Lomnica 14036

30. septembra - streda

12.00 Osobitný kontrolný výbor NR SR na kontrolu činnosti SIS

Bratislava, Bratislavský hrad, západná terasa, -2. poschodie, miestnosť č. -213

30. septembra - streda

12.00 Ústavnoprávny výbor NR SR

Bratislava, NR SR, miestnosť č. 150, Námestie A. Dubčeka 1

30. septembra - streda

13.00 TK na tému Očkovanie v lekárňach posúvame do praxe

Informovať budú prezident Slovenskej lekárskej komory Ondrej Sukeľ, dekan Farmaceutickej fakulty Univerzity Komenského Ján Klimas, viceprezidentka SLeK Miroslava Snopková a predseda Asociácie prevádzkovateľov sieťových lekární na Slovensku Jaroslav Kypr

Bratislava, Univerzitná lekáreň, Ružinovská 12

30. septembra - streda

13.00 Spustenie sériovej výroby v novom závode Wia Slovakia v Martine

Martin, Wia Slovakia, Dúbravca 6

30. septembra - streda

16.30 Babie leto II. - slávnostné otvorenie výstavy členov III. ZO JDS Vinbarg

Výstava potrvá do 23. októbra

Bardejov, galéria Poľsko-slovenského domu, Radničné námestie č. 24

30. septembra - streda

17.00 Riaditelia umelci - vernisáž

Výstava autorov Jána Paľa, Maroša Rovňáka, Stanislava Troppa, Viliama Ruttkaya – Nedeckého potrvá do 22. novembra

Banská Bystrica, Stredoslovenská galéria - Bethlenov dom, Dolná 8

30. septembra - streda

17.00 Architektonická súťaž: Nová expozícia - vernisáž

Banská Bystrica, Stredoslovenská galéria - Bethlenov dom, Dolná 8

30. septembra - streda

17.30 Peter Šloser: Paragraf 144 - uvedenie knihy

Bratislava, Aupark, kníhkupectvo Panta Rhei

30. septembra - streda

18.00 Novotvar 2026 - medzinárodný literárny festival (30. septembra - 3. októbra)

Bratislava, V-klub, Námestie SNP 12

30. septembra - streda

18.00 Korec a Chyla: Dlžníci - komentovaná prehliadka výstavy

Výstava potrvá do 3. októbra

Bratislava, Station Contemporary Art Gallery, Gustáva Mallého 2

30. septembra - streda

18.00 Prešporok ako umelecká križovatka - komentovaný sprievod

Bratislava, Mirbachov palác, Františkánske námestie 11

30. septembra - streda

18.00 Inakosť: 20 rokov na ceste k rovnosti - diskusia

Téma: Dve desaťročia práce za zrovnoprávnenie kvír ľudí

Bratislava, komunitné centrum In, Záhradnícka 1

30. septembra - streda

18.00 Simona Drakulová a Michal Straška: Cesty úspešných - vernisáž

Bratislava, T.O.P. Auto Premium Art Gallery, Rožňavská 30

1. októbra - štvrtok

Deň architektúry - Bývam, teda som (1. - 7. októbra)

Festival architektúry na Slovensku a v Českej republike

- prehliadka nominovaných diel na ocenenie CE ZA AR

Slovensko

1. októbra - štvrtok

Dni Ukrajiny v Košiciach (1. - 4. septembra)

Košice

1. októbra - štvrtok

08.00 Program predsedníčky Žilinského samosprávneho kraja Eriky Jurinovej

08.00 h - návšteva rekonštruovaného hradu Likava

Likavka, hrad

09.30 h - návšteva cyklotrasy Svarín – Vodná nádrž Čierny Váh v k. ú. Východná

1. októbra - štvrtok

09.00 61. schôdza Národnej rady SR

Bratislava, NR SR, rokovacia sála, Námestie Alexandra Dubčeka č. 1

1. októbra - štvrtok

09.30 TK na tému predstavenie novej flotily elektrobusev

Informovať budú zástupcovia spoločnosti Flix, Blaguss a Autobusovej stanice Nivy

Bratislava, Autobusová stanica Nivy

1. októbra - štvrtok

09.30 TK Union zdravotnej poisťovne

Téma: Dovolenky Slovákov sa menia. Čo s nimi urobili konsolidácia a extrémne teplé leto?

Informovať budú z Union ZP Tomáš Kalivoda, zo Slovenskej asociácie cestovných kancelárií a agentúr Ľudmila Masariková a z Pelikán.sk Patrik Vas

Bratislava, centrála Union, Karadžičova 10

1. októbra - štvrtok

10.00 Coneco Racioenergia, Moddom a Veľtrh bývania (1. - 3. októbra)

Bratislava, Incheba Expo aréna, Viedenská cesta

1. októbra - štvrtok

13.00 Otvorenie nového Domova sociálnych služieb a Centra včasnej intervencie v Hlohovci

Hlohovec, DSS a CVI, M. Benku 4

1. októbra - štvrtok

15.00 Deň seniorov a starých rodičov

15.00 h - svätá omša, celebruje nuncius Mons. Nicola Girasoli

Bratislava - Podunajské Biskupice, Kostol Povýšenia Svätého kríža

16.00 h - otvorenie podujatia

Bratislava - Podunajské Biskupice, Viventi, záhrada, Biskupická 64/C

1. októbra - štvrtok

16.00 Petržalský seniorfest 2026 (1. - 29. októbra)

- otvorenie

Bratislava - Petržalka, Dom kultúry Zrkadlový háj, Rovniankova 3

1. októbra - štvrtok

17.00 Bábkarská Bystrica (1. - 4. októbra)

- otvorenie medzinárodného festivalu súčasného bábkového divadla

Banská Bystrica, divadlo Štúdio tanca, Komenského č. 12

1. októbra - štvrtok

17.00 Dni španielskej kultúry v Košiciach (1. - 11. októbra)

- imatrikulácia: privítanie prvákov medzi žiakmi Gymnázia Park mládeže

Košice, Dom umenia, Moyzesova 66

1. októbra - štvrtok

18.00 Tomáš Bede: Opus-Tené - vernisáž vizuálneho umelca

Topoľčany, AS, Nástupište 1-12

1. októbra - štvrtok

19.00 Medzinárodný deň hudby s Mozartovým Requiem - koncert Štátneho komorného orchestra Žilina

Diriguje Peter Valentovič

- so ŠKO Žilina vystúpia klaviristka Jordana Palovičová, sopranistka Soňa Godarská, mezzosopranistka Alena Grach, tenorista Juraj Hollý, barytonista Jiří Rajniš a Miešaný spevácky zbor Lúčnica pripravený zbormajsterkou Elenou Matušovou

Žilina, Dom umenia Fatra, Jozefa Vuruma 4

2. októbra - piatok

Povolani slúžiť - celoslovenská kresťanská medická konferencia (2. - 3. októbra)

Martin, internát JLF UK, Novomeského č. 7

2. októbra - piatok

08.00 Cvičenie integrovaného záchranného systému zamerané na udalosť s hromadným postihnutím osôb v Komárne

08.00 h - improvizovaný telefonát na tiesňovú linku

08.15 h - príchod prvých zložiek integrovaného záchranného systému

Komárno

*presná lokalita bude spresnená zástupcom médií až po potvrdení účasti, aby zasahujúce zložky námet vopred nepoznali a museli reagovať na situáciu tak, ako pri skutočnej mimoriadnej udalosti

2. októbra - piatok

09.00 61. schôdza Národnej rady SR

Bratislava, NR SR, rokovacia sála, Námestie Alexandra Dubčeka č. 1

2. októbra - piatok

11.00 TK Divadla P. O. Hviezdoslava

Téma: Bábková inscenácia Šťastie rastie na streche (text Vít Peřina, réžia Michaela Homolová)

12.00 h - TK

Bratislava, DPOH, hlavná scéna a 1. poschodie, foyer, Laurinská č. 20

2. októbra - piatok

14.00 Integrácia umení 2026 - vernisáž

Výstava konečných prác účastníkov tvorivých dielní a workshopov projektu Integrácia umení 2026 pre zdravotne znevýhodnených potrvá do 18. októbra

Poprad, Tatranská galéria, Hviezdoslavova 12

2. októbra - piatok

16.30 Fraštický trň - Vyhlásenie výsledkov a vernisáž súťažných prác 16. ročníka bienále medzinárodnej súťaže kresleného humoru

Téma: Umelá inteligencia (AI) a Voľná téma

Hlohovec, Vlastivedné múzeum, výstavná sieň, Rázusova č. 6

2. októbra - piatok

17.30 Výtvarné spektrum 2026 - celoštátne kolo postupovej súťaže a výstavy neprofesionálnej výtvarnej tvorby (2. - 4. októbra)

13.00 h - Rozborový seminár s členmi odbornej poroty

Žilina, Rosenfeldov palác, J. M. Hurbana 28

16.15 h - otvorenie výstavy Petra Králik - Pôdne súvislosti

Žilina, Makovického dom, Horný val 20

17.30 h - vyhlásenie výsledkov

- výstava diel z celoštátneho kola súťaže potrvá do 30. októbra

Žilina, Nová synagóga, J. M. Hurbana 11

2. októbra - piatok

18.30 FODBAL – Festivalu ochotníckych divadiel v Bratislave (2. - 4. októbra)

- Vernisáž Miriam Horňáková: Troška toto, troška tamto

Bratislava, Ticho a spol., Staromestské centrum kultúry, Školská č. 14

2. októbra - piatok

19.00 Biela noc Bratislava (2. - 4. októbra)

Bratislava

2. októbra - piatok

20.00 Koncert kapely Billy Barman

Topoľčany, Nástupište 1-12, podchod AS

3. októbra - sobota

82. výročie Karpatsko-duklianskej operácie - pietna spomienka

Vyšný Komárnik, Pamätník Prvého československého armádneho zboru, na Dukle

3. októbra - sobota

09.00 Fyzulnačka - súťaž vo varení fazuľovej polievky v Pezinku

14.30 h - Vyhodnotenie

Pezinok, Radničné námestie

3. októbra - sobota

10.00 Bitka o Bratislavu 2026 (Prešporok 1620) - historicko-kultúrny festival

13.00 h - dobový sprievod účinkujúcich ulicami Starého Mesta a uvedenie knižnej novinky Moháč 1526 od Romana Mocpajchela

14.00 h - diskusia a autogramiáda so spisovateľom Jurajom Červenákom

16.00 h - rekonštrukcia obliehania mesta Prešporok z roku 1620

Bratislava, Sad Janka Kráľa

3. októbra - sobota

10.00 Dni Ukrajiny v Košiciach (1. - 4. septembra)

Piaty ročník Veteránskej míle

10.00 h - štart detí

11.30 h - štart dospelí

Košice, mestský park

3. októbra - sobota

10.00 Dni mesta Detva 2026 (3. - 4. septembra)

10.00 h - Spomienkové stretnutie pri príležitosti 82. výročia konania jedinej partizánskej prehliadky počas SNP v Detve

11.00 h - slávnostné otvorenie Detvianskeho jarmoku primátorom mesta Branislavom Baranom

Detva, Námestie SNP

3. októbra - sobota

11.00 Deň otvoreného tunela Čebrať

11.00 h - Ukážky techniky záchranných zložiek, Prezentácia techniky NDS a bezpečnostných prvkov, Expozícia o úseku D1 Hubová Ivachnová

11.30 h - Sokoliarstvo

13.30 h - D1 Hubová - Ivachnová, prezentácia stavby

Ružomberok, tunel Čebrať, východný portál

3. októbra - sobota

14.00 Taste Košice 2026 - gastro festival (1. októbra - 31. októbra)

- oficiálne otvorenie

Košice

3. októbra - sobota

15.00 Šarkaniáda na hrade Devín

- sprievodný program a tvorivé aktivity pre malých aj veľkých

Bratislava, hrad Devín, Muránska 10

3. októbra - sobota

19.00 Eva Trizuljaková: Loretánske litánie - soireé v rámci jubilejnej výstavy pri príležitosti 100. výročia narodenia významnej slovenskej akademickej maliarky a textilnej výtvarníčky

- Výber zo zbierky Václava Renča: Loretánske svetlo v preklade Štefana Sandtnera prednesie Štefan Bučko

Bratislava, Kostol Panny Márie Snežnej na Kalvárii

3. októbra - sobota

20.00 Novotvar 2026 - medzinárodný literárny festival (30. septembra - 3. októbra)

- slávnostné odovzdávanie ceny za poéziu Zlatá vlna 2026

Bratislava, V-klub, Námestie SNP 12

4. októbra - nedeľa

08.00 Pomalo - výlet za chuťami Trnavského kraja

1. zastávka - Ňárad, Dream Farm

2. zastávka - Cífer, farma Mak z Jarnej

Nástup:

08.00 h - Piešťany, železničná stanica

a

08.30 h - Trnava, železničná stanica

4. októbra - nedeľa

08.40 Medzinárodný maratón mieru 2026

Košice, Hlavná

4. októbra - nedeľa

16.00 Karikatúry Boha - diskusia so psychologičkou a teologičkou Kateřinou Lachmanovou

Trnava, Spolok sv. Vojtecha, nádvorie, Radlinského 5

4. októbra - nedeľa

16.00 Požehnanie obnoveného Pamätníka nenarodeným deťom v Trnave

Trnava, cintorín, Kamenná cesta

4. októbra - nedeľa

17.00 Martin Tamásfi a Miriam Eiben Veselá: Plenér v tatranskej krajine - Odborná diskusia o skúsenostiach s tvorbou v plenéri – od práce priamo v tatranskej krajine až po hľadanie spôsobov, ako zachytiť jej atmosféru, svetlo a premenlivosť

Poprad, Tatranská galéria, Hviezdoslavova 12

4. októbra - nedeľa

19.00 Deep Purple - koncert

Bratislava, Tipos aréna - Zimný štadión Ondreja Nepelu, Odbojárov 9

mik

Autor: MIK

Súťaž TOP študentská práca ukázala, čo dokážu mladí inovátori

 25. 9. 2026, 13:19, Zdroj: eastmag.sk , Autor: Andrea Bercík, Sentiment: Pozitívny, Téma: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, Kľúčové slová: rektor UPJŠ, UPJŠ
Dosah: 46 GRP: 0,00 OTS: 0,00 AVE: 35 EUR

Súťaž TOP študentská práca ukázala, čo dokážu mladí inovátori

25. septembra 2026

60 8 minutes read

Čo dokáže spojiť liečbu komplikovaných rán, výrobu odolnejších komponentov pre drony, rýchlejšiu tvorbu webov a výskum kozmického počasia? Všetky tieto témy tento rok spracovali študenti košických univerzít. Do šiesteho ročníka súťaže TOP študentská práca mladé talenty prihlásili rekordných 76 prác. A ukázali, že dobrý študentský projekt nemusí zostať iba na papieri. Slávnostné vyhlásenie víťazov sa konalo vo štvrtok 24. septembra v UVP Technicom.

Záverečná práca sa dá napísať, odovzdať, obhájiť a založiť do systému. Ale dá sa s ňou urobiť aj niečo viac. Overiť ju v praxi, vytvoriť funkčný prototyp, otestovať riešenie alebo na jej základe hľadať cestu k produktu, ktorý môže niekomu reálne pomôcť.

Práve na takéto práce upozorňuje súťaž TOP študentská práca. Jej šiesty ročník priniesol rekordných 76 projektov z troch košických univerzít, ktoré odborná porota hodnotila v štyroch kategóriách – Digital Business, Health, Manufacturing a Society & Art. Súťaž organizujú Technická univerzita v Košiciach a Deutsche Telekom IT Solutions Slovakia v spolupráci s **UPJS** a UVLF.

A čísla ukazujú, že záujem rastie. Vlni súťaž zaznamenala vtedy rekordných 49 prihlásených prác zo slovenských aj zahraničných univerzít. Tento rok ich bolo o viac než polovicu viac.

„Som veľmi rád, že táto súťaž nadobúda stále väčší kredit. Počet prihlásených prác a ich kvalita každoročne rastie,“ hovorí rektor TUKE Peter Mésároš. Za dôležitú pritom nepovažuje iba podporu univerzít a partnerov, ale najmä odvahu študentov prichádzať s novými vecami. „Možno je to z nejakého globálneho pohľadu maličkosť, ale pre nás to znamená niečo úžasné.“

Prihláste sa do newslettera

Každý týždeň tipy na články, pozvánky na akcie a súťaže.

Od rany až ku kozmickému počasiu

Tohtoroční víťazi ukazujú, že „inovatívna študentská práca“ môže znamenať naozaj všeličo.

Barbora Šišková z UVLF sa vo svojej práci venovala biodegradateľným materiálom pri liečbe komplikovaných rán. Skúmala, ktorý materiál je vhodný pre konkrétny typ a rozsah poranenia. Jej výskum pracoval s kolagénom, želatínou v kombinácii s polykaprolaktómom a samotným polykaprolaktómom. Výhodou týchto materiálov je, že sa počas hojenia postupne odbúravajú a nahrádzajú novovznikajúcim tkanivom.

„Je ťažké vybrať a ťažké povedať, ktorý materiál je pre ktorú ranu najlepší, lebo každý má iné vlastnosti a závisí práve od charakteru rany, do ktorej ho aplikujeme. Čiže každý materiál je vhodný pre iný typ rany. Napríklad kombinácia želatíny a polykaprolaktónu bola najvhodnejšia pri aplikácii do nejakých akútnych, tržných, hryzných či secernujúcich rán. Kolagén bol vhodný do rán, kde sme potrebovali podporiť najrýchlejšiu epitelizáciu a uzavretie defektu. Polykaprolaktón sa nám ukázal ako najvhodnejší pri aplikácii do rán, ktoré boli hlboké, kontaminované a veľmi rozsiahle,“ objasnila nám víťazka kategórie Health.

„V budúcnosti by sme určite chceli rozšíriť škálu pacientov, ktorí budú zaradení do našich klinických štúdií, testovať viac materiálov a v podstate presunúť alebo zahrnúť do tohto výskumu určite aj umelú inteligenciu s vývinom nejakej digitálnej aplikácie, ktorá by pomáhala vyhodnocovať rany a určovať, ktorý materiál je pre danú ranu najvhodnejší.“

V kategórii Manufacturing zaujal Jaroslav Kessler z Leteckej fakulty TUKE. Jeho výskum sa dostal až k funkčnému prototypu ramena dronu. To prešlo statickými skúškami aj dynamickými nárazovými testami a cieľom je vytvoriť odolnejší komponent, ktorý dokáže lepšie absorbovať energiu pri kolízii. Zaujímavý je aj potenciál lokálnej výroby náhradných dielov pomocou 3D tlače.

„Konkurenčné materiály, ako je karbónové vlákno a výpadkové komponenty, sú ekonomicky aj ekologicky náročné na výrobu a daná konštrukcia je navyše vzhľadom na svoje riešenie komplikovaná na opravu. Riešenie je založené na optimalizácii termoplastického materiálu, čo prináša úsporu hmotnosti, jednoduchšiu opravu a v konečnom dôsledku aj nižšie obstarávacie náklady. Týmto je možné zrýchliť výcvik pilotov alebo uchádzačov o pilotný preukaz na bezposádkové prostriedky v kategórii A1 až A3 rádovo z dní až na týždeň,“ vysvetlil výherca.

Čaro tohto riešenia spočíva podľa jeho slov v tom, že poškodený komponent je možné priamo na mieste vyrobiť a nahradiť na danom bezposádkovom prostriedku počas toho, ako pilot rieši chybu, ktorú urobil počas svojho letu. Následne môže pilot pokračovať vo výcviku s dronom alebo kvadrokoptérou, ktorá má rovnaké parametre ako pred haváriou.

„Budúci výskum tohto riešenia sa bude zameriavať na udržateľnosť, teda na zlepšenie spôsobu recyklácie poškodených komponentov tak, aby bolo možné vytvoriť uzatvorený hodnotový cyklus daného materiálu, respektíve komponentu.”

Boris Daňko z TUKE sa zase pozrel na problém, ktorý poznajú najmä weboví vývojári. Jeho Webentor Core umožňuje opakovane využívať už vytvorené stavebné prvky webov a podľa testovania skrátil čas vývoja približne o 42 percent. Riešenie sa už používa aj v reálnych firemných projektoch.

„Popri štúdiu som pracoval a dodnes pracujem ako web developer v agentúre Web.com, kde sa venujeme návrhu, vývoju a prevádzke rôznych webových stránok, ale aj mobilných a webových aplikácií a riešení spojených s umelou inteligenciou. Práve toto prepojenie praxe so školou sa premietlo do témy práce, ktorá vznikla skutočne z bežnej každodennej skúsenosti,” zhrnul víťaz kategórie Digital Business.

Kristína Gvozdiaková z Ústavu umelej inteligencie na Fakulte elektrotechniky a informatiky TUKE, ktorej práca z kategórie Society & Art sa venuje segmentácii ionosferických štruktúr na snímkach z celooblohových kamier, oslovila porotu unikátnym modelom. Tisíce snímkov oblohy, ktoré by vedci museli vyhodnocovať manuálne, dokáže nový model spracovať automaticky. Zameriava sa na ekvatoriálne plazmové bubliny – javy v ionosfére, ktoré môžu narušovať signály satelitnej navigácie využívané napríklad v doprave či poľnohospodárstve. Keďže pre túto úlohu nebol podľa podkladov k práci k dispozícii verejný anotovaný dataset, vznikol vlastný súbor ručne označených snímkov a model bol následne použitý na pozorovania z päťročného obdobia 2019 až 2023. Výsledky nadväzujú na výskum Ústavu experimentálnej fyziky SAV a Boston University v oblasti kozmického počasia.u

Štyri práce, štyri úplne odlišné svety. Spoločné majú to, že za nimi nie je iba teoretická otázka, ale snaha niečo pochopiť, vytvoriť, otestovať alebo posunúť ďalej.

V aktuálnom ročníku boli udelené aj dve mimoriadne ceny. Cenu rektora TUKE získal Richard Póša za Scenárový simulátor preťaženia nemeckej elektrickej siete a Cenu **rektora UPJŠ** Svitlana Vanchak za prácu Využitie recyklovaných materiálov pri vývoji elektrochemických senzorov pre detekciu bioanalytov.

Keď sa školy stretnú s praxou

Porota zložená z ľudí z akademického aj praktického prostredia sleduje nielen odbornú úroveň, ale aj praktický prínos, kreativitu či potenciál ďalšieho využitia prác. Rovnaký princíp sprevádzal aj minuloročný ročník, v ktorom vznikali napríklad AI hlasový agent pre firmy, automatizovaný stroj pre výrobu či ekologickejšie riešenie úpravy implantátov.

Podľa prorektora TUKE pre inovácie a transfer technológií Juraja Gazdu majú podobné projekty význam aj v čase, keď sa vysoké školy vyrovnávajú s novými výzvami spojenými s umelou inteligenciou, kritickým myslením či masifikáciou vysokoškolského vzdelávania.

„Je dnes veľmi zložitá vyhodnotiť reálnu vedomostnú úroveň našich študentov,” hovorí. Práve pri súťažiach tohto typu však podľa neho možno vidieť, čo študent dokáže vytvoriť vlastnou prácou a v spolupráci so svojou školou.

Dôležitá je pritom aj spolupráca medzi jednotlivými univerzitami a firmami. Gazda oceňuje rastúce prepojenie košických univerzít so Slovenskou akadémiou vied aj podporu spoločnosti GlobalLogic Slovakia, ktorá súťaž každoročne organizuje so svojimi partnermi.

7 692 strán a nový challenge

Tohtoročné práce dali porote zabráť. 76 prác znamenalo spolu 7 692 strán.

„Bolo to trochu veľa, ale zvládli sme to,” konštatuje Milan Varga, manažér Innovlab Startup centra pri Deutsche Telekom IT Solutions Slovakia.

Práve on upozorňuje ešte na jeden zaujímavý trend. Projekty sú čoraz viac multidisciplinárne a umelá inteligencia preniká prakticky do všetkých oblastí. To môže v budúcnosti znamenať aj zmenu samotných kategórií súťaže.

Kým teda študenti hľadajú nové riešenia pre svet okolo nás, samotná súťaž sa musí meniť spolu s nimi. Pretože dobrá záverečná práca nemusí byť poslednou bodkou za štúdiom. Môže byť naopak prvým krokom k výskumu, produktu, startupu, novej technológii alebo riešeniu, ktoré sa raz dostane k ľuďom.

Foto v článku: autorka

Vaša e-mailová adresa nebude zverejnená. Vyžadované polia sú označené *

Slovak

Autor: Andrea Bercik

Účasťou premiéra na otvorení akademického roka v Prešove nebola podľa nemocnice narušená apolitickosť univerzít

25. 9. 2026, 15:33, Zdroj: kosiceonline.sk, Autor: Jana Tomaškovičová, Sentiment: Neutrálny, Téma: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, Kľúčové slová: vedenie UPJŠ OR vedenie Univerzita Pavla Jozefa Šafárika, UPJŠ, Univerzita Pavla Jozefa Šafárika, LF UPJŠ, Roman Martinský
Dosah: 3 445 GRP: 0,08 OTS: 0,00 AVE: 280 EUR

Účasťou premiéra na otvorení akademického roka v Prešove nebola podľa nemocnice narušená apolitickosť univerzít

Podujatie bolo spojené s jeho plánovanou návštevou oddelení.

Aj študenti východoslovenských univerzít vstúpili do nového akademického roka. Budúci lekári a zdravotníci študujúci na Lekárskej fakulte **Univerzity Pavla Jozefa Šafárika (LF UPJŠ)** v Košiciach a Fakulte zdravotníckych odborov (FZO) Prešovskej univerzity (PU) absolvujú praktickú výučbu aj v metropole Šariša. Práve Fakultná nemocnica s poliklinikou (FNsP) Jána Adama Reimana zorganizovala slávnostné otvorenie akademického roka, ktorého sa zúčastnil aj premiér Robert Fico. Vo svojom stanovisku však odmietla, že by došlo k narušeniu apolitickosti akademickej pôdy. Argumentovala tým, že podujatie sa uskutočnilo v zasadacej miestnosti.

„Zákon o vysokých školách presne definuje, čo je akademická pôda. A v zmysle uvedeného zákona to nie je ani zasadacia miestnosť nemocnice, ani oddelenia a kliniky nemocnice, kde sa uskutočňuje praktická klinická výučba študentov **LF UPJŠ** ako aj PU v tomto akademickom roku,“ uviedla pre Košice Online hovorkyňa nemocnice Katarína Cimborová.

Robert Fico sa zúčastnil otvorenia akademického roka v Prešove / facebook.com/fnsppresov

Nemocnica okrem Roberta Fica pozvala na toto podujatie aj zástupcov rezortov zdravotníctva a školstva. Otvorenie akademického roka bolo zároveň spojené s plánovanou návštevou oddelení nemocnice, ktorú premiér absolvoval v rámci svojho širšieho programu na východe.

„Dňa 17. 9. 2026 sa v priestoroch FNsP J. A. Reimana v Prešove uskutočnilo stretnutie pri príležitosti rozšírenia klinickej výučby pre študentov 5. ročníka všeobecného lekárstva **UPJŠ LF**. Stretnutie organizovalo **vedenie FNsP J. A. Reimana v Prešove**. Predsedu vlády Slovenskej republiky, pána Roberta Fica, na stretnutie nepozvalo ani **vedenie UPJŠ**, ani **vedenie UPJŠ LF**. Názory prezentované v prejave predsedu vlády Slovenskej republiky považujeme za jeho osobné stanovisko,“ reagoval hovorca **LF UPJŠ Roman Martinský**.

Hovorkyňa PU Ingrid Timková pripomenula, že študenti FZO absolvujú v nemocnici prax s cieľom získavania a rozvíjania praktických zručností a skúseností v rámci ich odbornej prípravy:

„PU v Prešove predmetné podujatie neorganizovala a podujatie sa neuskutočnilo na akademickej pôde PU. Z uvedeného dôvodu preto nejde o podujatie organizované univerzitou, ani o podujatie, ku ktorému by sa vzťahovalo stanovisko univerzity k otázke apolitickosti jej akademickej pôdy. Rovnako uvádzame, že PU pána premiéra Roberta Fica na predmetné podujatie nepozývala, keďže nebola jeho organizátorom.“

Autor: Jana Tomaškovičová

Správy

25. 9. 2026, 16:00, Relácia: **Rádio Košice**, Stanica: **Rádio Košice**, Vydavateľ: **MARK MEDIA s. r. o.**, Sentiment: Neutrálny, Téma: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, Kľúčové slová: vedenie UPJŠ OR vedenie Univerzita Pavla Jozefa Šafárika, UPJŠ, Univerzita Pavla Jozefa Šafárika, Lekárska fakulta UPJŠ

[strojový prepis] ...Stretnutie organizovalo **vedenie Fakultnej nemocnice**. Predsedu vlády Slovenskej republiky pána Roberta Fica na stretnutie nepozvalo ani **vedenie UPJŠ**, ani **vedenie Lekárskej fakulty UPJŠ**. Názory prezentované v prejave predsedu vlády Slovenskej republiky považujeme za jeho osobné stanovisko....

Slováci míňajú peniaze na detox pečene. Hepatológ vysvetľuje, čo funguje a čo je zbytočné

26. 9. 2026, 10:04, Zdroj: startitup.sk, Vydavateľ: **Startitup s.r.o.**, Autor: **Linda Cébrová**, Sentiment: Pozitívny, Téma: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, Kľúčové slová: **Peter Jarčuška**
Dosah: 91 595 GRP: 2,04 OTS: 0,02 AVE: 1520 EUR

Slováci míňajú peniaze na detox pečene. Hepatológ vysvetľuje, čo funguje a čo je zbytočné

Stukovatenú pečeň má podľa hepatológov 40 % Slovákov, väčšina o tom netuší. Vedci pomenovali, čo pomáha a ktoré doplnky sú zbytočné.

Pečeň nebolí. Práve preto je jej ochorenie na Slovensku také zákerné. Človek môže mať stukovatenú pečeň roky bez jediného príznaku a dozvie sa o nej náhodou pri odbere krvi alebo na ultrazvuku. Medzitým pritom míňa peniaze na „detoxikačné“ čaje a kúry, ktoré pečeni podľa vedcov pomôžu menej, než sľubuje obal.

Prihlás sa na odber notifikácií a najnovšie info dostaneš medzi prvými.

Dostaň Startitup do svojich Google odporúčaní

Pridať ako preferovaný zdroj Startitup, odkaz sa otvorí v novom okne

Pozreli sme sa, čo o zdraví pečene hovoria slovenskí hepatológovia, európske odborné smernice a recenzované štúdie. A prečo sa oplatí sledovať aj údaj, ktorý ti ukazujú inteligentné hodinky.

Koľko Slovákov má stukovatenú pečeň a prečo o tom netušia

Číslo sú alarmujúce. Podľa projektu Sirius, v rámci ktorého lekári preventívne vyšetrili tisíce ľudí bez ťažkostí, má stukovatenú pečeň približne 40 % z nich.

„Jeden z desiatich vyšetrených dospelých má pečeň, ktorá mu začína tuhnúť,“ uviedol pre STVR prezident Slovenskej hepatologickej spoločnosti Ľubomír Skladaný.

Ako sme písali, približne 3 % dospelých mali pokročilé ochorenie pečene bez toho, aby o ňom vedeli.

Slovensko je pritom podľa Skladaného, ktorý sa odvoláva na odborný časopis Lancet, na prvom mieste vo výskyte cirhózy pečene. Podľa Národného centra zdravotníckych informácií zomiera na cirhózu najviac dospelých Slovákov.

„Cirhóza pečene sa veľmi často vyskytuje u ľudí v produktívnom veku a v priemere skracuje život pacienta o 20 rokov,“ 4 upozornil pre agentúru SITA profesor **Peter Jarčuška** z Univerzitetnej nemocnice L. Pasteura v Košiciach.

Poznáš niekoho, kto má problém s pečeňou a nepije alkohol?

Áno, ja mám problém a nepijem

Áno, je ich niekoľko

Len z počutia

Nie

Nie je to len alkohol: čo stojí za chorou pečeňou

Mnohí si ochorenie pečene automaticky spájajú s pitím. Realita je však zložitejšia. „Alkohol stojí približne za polovicou prípadov. Druhá polovica sú metabolické a civilizačné príčiny: obezita, nedostatok pohybu, stres, konzumácia ultra spracovaných potravín a genetická predispozícia,“ vysvetlil pre tnlive.sk Ľubomír Skladaný.

Odborníci dnes hovoria o MASLD, teda steatotickkej chorobe pečene spojenej s metabolickou dysfunkciou (predtým NAFLD). Tuk sa v pečeni ukladá pri nadváhe, inzulínovej rezistencii či cukrovke 2. typu. Časť ľudí sa posunie k zápalu (MASH), potom k zjazveniu, teda fibróze, a napokon k cirhóze.

„Sú to zhruba traja pacienti zo 100, u ktorých pečeň na podklade stukovatenia stvrdne. Ale keď už stvrdne a vyvinie sa tam cirhóza, tak ide o život ohrozujúci stav,“ povedal pre STVR hepatológ Martin Janičko z UNLP Košice. Dobrou správou je, že v skorých štádiách je stukovatenie vratné.

Detox pečene: čo hovorí veda o čistiacej kúre

Pečeň je sama osebe detoxikačný orgán. Neutralizuje a vylučuje látky z potravy, liekov aj alkoholu a nepotrebuje na to „reset“. Ani jedna z európskych odborných smerníc neodporúča na liečbu stukovatennej pečene detoxikačné kúry či čistiace čaje.

Pri doplnkoch na pečeň preto platí jednoduché pravidlo: pozri sa, či má daná látka oporu v klinických štúdiách na ľuďoch, nie len v laboratóriu. Ako sme upozorňovali aj v inom článku, väčšina doplnkov takú oporu nemá. Pri pečeni sú najlepšie preskúmané tri látky.

Pestrec mariánsky, čo ukázali štúdie

Silymarín, výťažok z pestreca mariánskeho, je najrozšírenejší „pečeňový“ doplnok. V tele pôsobí ako antioxidant. Podľa výskumníkov môže tmiť poškodenie buniek voľnými radikálmi a peroxidáciu tukov, ktoré sa podieľajú na poškodení pečene pri jej stukovatení.

Výsledky sú zmiešané. Meta-analýza z roku 2023, ktorá spracovala 26 randomizovaných štúdií s 2 375 pacientmi, a staršia analýza 8 štúdií publikovaná v časopise Medicine ukázali, že silymarín u ľudí so stukovatenou pečeňou znižuje hladiny pečeňových enzýmov ALT a

AST.

Americká dvojito zaslepená štúdia s vyššími dávkami u pacientov so zápalom pečene (NASH), publikovaná v časopise PLOS One , však v hlavnom sledovanom ukazovateli nepreukázala významný rozdiel oproti placebo.

Inými slovami, lepšie výsledky krvi ešte neznamenajú zdravšie tkanivo pečene. Silymarín je považovaný za relatívne bezpečný, no európske smernice ho ako liečbu neodporúčajú.

Vitamín E na pečeň: prečo ho lekári neodporúčajú užívať na vlastnú päsť

Vitamín E je silný antioxidant rozpustný v tukoch a patrí k najlepšie preskúmaným látkam. V známej štúdii PIVENS, publikovanej v roku 2010 v prestížnom časopise New England Journal of Medicine , sa pri dávke 800 medzinárodných jednotiek denne počas 96 týždňov zlepšil stav pečene u 43 % pacientov s NASH bez cukrovky, oproti 19 % pri placebe.

Napriek tomu ho aktuálne európske smernice EASL, EASD a EASO z roku 2024 ako cieľenú liečbu zápalu pečene neodporúčajú. Dôvodom sú aj bezpečnostné otázky. Meta-analýza v časopise Annals of Internal Medicine spojila vysoké dávky vitamínu E s mierne vyššou celkovou úmrtnosťou a veľká štúdia SELECT, publikovaná v časopise JAMA , s vyšším rizikom rakoviny prostaty u mužov.

Vysoké dávky preto patria len do rúk lekára. Ako sme písali , pri vitamínoch rozpustných v tukoch platí, že viac nie je lepšie.

Káva a pečeň: štúdia s takmer 500-tisíc ľuďmi

Najlepšie zdokumentovaný „doplňok“ pre pečeň pritom nie je v kapsule, ale v šálke. Britská štúdia tímu z University of Southampton a University of Edinburgh, publikovaná v časopise BMC Public Health , sledovala 494 585 účastníkov databázy UK Biobank. Ľudia, ktorí pili kávu, mali o 21 % nižšie riziko chronického ochorenia pečene a o 49 % nižšie riziko úmrtia na toto ochorenie než tí, ktorí kávu nepili.

Prínos bol najvýraznejší pri 3 až 4 šálkach denne a platil pre mletú, instantnú aj bezkofeínovú kávu. Vedci ho pripisujú najmä antioxidačným polyfenolom, ako je kyselina chlorogénová, a kofeínu, presný mechanizmus však zatiaľ nie je objasnený. Pozor ale na jedno: ide o pozorovaciu štúdiu, ktorá ukazuje súvislosť, nie priamy dôkaz príčiny. A káva so sirupom a šľahačkou už pečeni neprospieva.

HRV a pečeň: čo prezradia hodinky o metabolickom zdraví

Tu sa dostávame k biohackingu. HRV, teda variabilita srdcovej frekvencie, vyjadruje, ako sa menia intervaly medzi jednotlivými údermi srdca. Vyššia HRV znamená, že nervový systém sa dokáže pružne prepínať medzi stresom a regeneráciou. Nižšia HRV signalizuje, že telo je dlhodobo v strese. Dnes ju merajú bežné inteligentné hodinky aj prstene.

Pečeň a nervový systém sú prepojené viac, než by sa zdalo. Kórejská štúdia publikovaná v časopise Scientific Reports sledovala 154 286 dospelých bez stukovatej pečene. Ľudia s najnižšou HRV mali v nasledujúcich rokoch vyššie riziko, že sa im stukovanie pečene vyvinie. Podobne štúdia v PLOS One zistila u 497 ľudí, že tí so stukovatenou pečeňou mali významne nižšiu HRV, a to aj po zohľadnení veku, hmotnosti či tlaku.

Vedci predpokladajú, že dlhodobá prevaha stresovej zložky nervového systému podporuje ukladanie tuku v pečeni. HRV teda môže slúžiť ako užitočný ukazovateľ celkového metabolického zdravia a toho, či ti zabrali zmeny v spánku, pohybe či pití alkoholu. Nie je to však diagnostický nástroj na pečeň.

Čo pečeni naozaj pomáha: úbytok hmotnosti o 7 až 10 %

Najsilnejší dôkaz nemá doplnok, ale životný štýl. Podľa európskych smerníc je základom liečby stukovatej pečene úprava životosprávy, teda chudnutie, zmena stravy, pohyb a obmedzenie alkoholu. Úbytok 7 až 10 % hmotnosti dokáže pri nadváhe výrazne zlepšiť stav pečene a smernice odporúčajú ako vhodnú stredomorskú stravu, bohatú na zeleninu, strukoviny, olivový olej a ryby.

Pri pokročilejšom ochorení majú lekári k dispozícii aj lieky. Smernice spomínajú napríklad resmetirom pri zápale pečene s fibrózou či lieky zo skupiny inkretínov, ako je semaglitid, na liečbu pridružených ochorení, ako je obezita a cukrovka. O liečbe však vždy rozhoduje lekár.

Aké vyšetrenie pečene si nechať urobiť

Keďže pečeň nebolí, rozhoduje včasné vyšetrenie. Smernice odporúčajú postupný prístup. Najprv výpočet takzvaného skóre FIB-4 z bežného odberu krvi, ktoré zohľadňuje vek, pečeňové enzýmy a krvné doštičky. Pri podozrení nasleduje elastografia, bezbolestné ultrazvukové vyšetrenie, ktoré zmeria tuhosť pečene.

„Pacienti väčšinou prídu bez nejakých subjektívnych príznakov,“ upozornil hepatológ Martin Janíčko. Na vyšetrenie by mali myslieť najmä ľudia s nadváhou okolo pásu, cukrovkou 2. typu, vysokým tlakom či cholesterolom.

Pri doplnkoch na pečeň chýbajú veľké a dlhodobé štúdie, ktoré by potvrdili, že zlepšenie krvných testov vedie aj k menšiemu počtu prípadov cirhózy. Pri káve aj HRV ide najmä o pozorovacie štúdie, ktoré ukazujú súvislosť, nie priamu príčinu.

A žiadny doplnok nenahradí úbytok hmotnosti, pohyb ani obmedzenie alkoholu. Pri silymaríne aj vitamíne E je navyše dôležité, že môžu ovplyvňovať účinok iných liekov, preto ich užívanie treba konzultovať s lekárom.

Tento článok má informačný charakter a nenahrádza lekárske vyšetrenie. Ak máš podozrenie na ochorenie pečene alebo užívaš lieky, pred začatím užívania doplnkov sa poraď so svojim lekárom.

Zdroje: STVR, Journal of Hepatology , Medicine , Annals of Internal Medicine , BMC Public Health , Nature , tnlive.sk

Autor: Linda Cébrová

Ako bude vyzeráť zdravotníctvo v roku 2035? Menej papierov, viac AI a digitálne dvojčatá pacientov

📅 26. 9. 2026, 14:29, Zdroj: eastmag.sk , Autor: **Andrea Bercík**, Sentiment: **Pozitívny**, Téma: **Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach**, Kľúčové slová: **Andrej Miroššay, UPJŠ, Prírodovedecká fakulta UPJŠ**
Dosah: **46 GRP: 0,00 OTS: 0,00 AVE: 35 EUR**

Ako bude vyzeráť zdravotníctvo v roku 2035? Menej papierov, viac AI a digitálne dvojčatá pacientov

26. septembra 2026

41 9 minutes read

Umelá inteligencia môže časť diagnostiky výrazne zrýchliť, zdravotnícke dáta umožnia presnejšiu a personalizovanejšiu liečbu a niektoré vyšetrenia sa môžu presunúť mimo nemocníc. Lekári však podľa odborníkov o prácu neprídu. Zdravotníctvo totiž čaká úplne iná výzva – starnúca populácia, nedostatok personálu a potreba naučiť sa technológie skutočne používať. Ako môže slovenské zdravotníctvo vyzeráť o desať rokov? Aj tomu sa venovala jedna z tém konferencie eastMED – Zdravotníctvo, veda a biznis v UVP Technicom.

Rok 2035 môže znieť ako vzdialená budúcnosť. Pri zdravotníctve však ide o obdobie, na ktoré sa treba pripravovať už dnes. Populácia starne, počet ľudí v produktívnom veku bude klesať a zdravotnícky systém bude musieť zvládnuť viac pacientov s menším počtom ľudí.

Práve preto nebude otázkou iba to, aké nové technológie dokážeme vymyslieť, ale najmä to, ako ich dokážeme dostať do každodennej praxe. O budúcnosti zdravotníctva diskutovali zdravotnícky analytik Martin Smatana, Peter Vandlíček zo Siemens Healthineers a profesor Peter Drotár z Technickej univerzity v Košiciach.

Menej ľudí, viac pacientov

Jedným z najväčších problémov nebude technológia, ale demografia. Staršia populácia bude potrebovať viac zdravotnej starostlivosti, zatiaľ čo zdravotníctvo bude mať k dispozícii menej ľudí, ktorí ju budú poskytovať.

Podľa analytika M. Smatanu bude mať človek v priemere o štyri roky dlhší život, viac zdravotných problémov a nebudeme vedieť vykryť výpadok dostatočného počtu lekárov. Mladá generácia totiž ani zďaleka nie je taká pracovitá a ani nechce ísť do rizika v zmysle vlastných ambulancií.

Prihláste sa do newslettera

Každý týždeň tipy na články, pozvánky na akcie a súťaže.

„Množstvo ľudí 65+ sa do roka 2050 zdvojnásobí! Nastane obrovský tlak na efektivitu a zrýchlenie starostlivosti aj diagnostiky. Rovnako aj tlak na prevenciu, aby sa problém zachytil včas, kým liečba nie je taká finančne náročná,“ uviedol Peter Vandlíček zo Siemens Healthineers.

Podľa neho nemožno očakávať, že umelá inteligencia jednoducho „nahradí lekárov“. Aj keby dokázala niektoré úkony robiť rýchlejšie, počet pacientov bude výrazne rásť.

„Nevidím to na stratu práce. Tých ľudí nad 65 rokov bude dvakrát toľko a ľudí v produktívnom veku, ktorí budú pracovať, bude ďaleko menej. Tí, ktorí zostanú pracovať, budú musieť obslúžiť oveľa väčší počet ľudí,“ zaznelo počas diskusie.

AI tak môže zdravotníkom pomôcť zvládnuť väčší objem práce, nie však odstrániť potrebu človeka.

Lekár nemá byť písárom

Jedna z najväčších rezerv pritom podľa diskutujúcich neleží v samotnej diagnostike, ale v každodennej práci zdravotníkov.

Profesor Peter Drotár zdôraznil problém, ktorý môže znieť banálne, no v praxi zaberá množstvo času – rovnaké údaje musia lekári zadávať do viacerých systémov a opakovane prepisovať dokumentáciu. Práve tu môže mať AI veľmi praktické využitie. Nie ako náhrada lekára, ale ako nástroj, ktorý odstráni rutinnú administratívu.

„Jedna vec je stav súčasnej technológie, čo všetko AI dokáže, ale druhá vec je nasadenie tých možností do workflow lekára,“ zaznelo v diskusii. Problémom teda často nie je nedostupnosť technológie, ale proces, do ktorého ju potrebujeme správne zaradiť.

Nemocnice by preto podľa diskutujúcich nemali iba pridávať jednotlivé technologické nástroje. Potrebujú nanovo premyslieť celé pracovné postupy. Rutinné úlohy môže postupne preberať umelá inteligencia a lekárom zostane viac času na to, na čo sú skutočne potrební.

AI už dnes dokáže viac, než slovenské zdravotníctvo využíva

Technologické možnosti pritom už nie sú iba víziou. Pri zobrazovacích metódach, ako sú CT, magnetická rezonancia či ultrazvuk, vznikajú digitálne dáta, ktoré možno ďalej analyzovať pomocou umelej inteligencie, čo sa už viac-menej aj využíva.

V praxi sa podľa diskutujúcich ukazuje, že AI môže pomôcť nielen s interpretáciou obrazových dát, ale aj so samotným fungovaním zariadení. Spomínaný bol napríklad test magnetickej rezonancie, pri ktorom sa porovnávali rovnaké vyšetrenia s využitím AI a bez nej. Výsledky podľa účastníkov diskusie ukázali výrazný rozdiel v kvalite aj rýchlosti spracovania. Podobný potenciál má aj rádioterapia. Automatizované spracovanie a kontúrovanie môžu podľa diskutujúcich zrýchliť proces prípravy pacienta a zároveň zvýšiť presnosť.

To však vytvára nový problém: ak dokážeme diagnostikovať viac pacientov a rýchlejšie, musíme vedieť, čo urobíme s pacientmi, ktorých vďaka technológiám odhalíme viac. Technológia teda nemusí automaticky znamenať menej práce pre lekárov.

Digitálne dvojča každého pacienta?

Jedna z odvážnejších vízií, ktorá počas diskusie zaznela, sú digitálne dvojčatá.

Predstava je taká, že človek by na základe svojich zdravotných údajov mal svoj digitálny model, ktorý by dokázal predpovedať, aké zdravotné problémy sa u neho môžu v budúcnosti objaviť. Lekári by tak mohli pracovať nielen s tým, čo sa pacientovi deje dnes, ale aj s jeho individuálnymi rizikami.

Takáto budúcnosť je však podmienená jednou zásadnou vecou: dátami. A práve tu má Slovensko stále veľký problém.

Bez dát nebude personalizovaná medicína

Ak má umelá inteligencia pomáhať pri diagnostike, predikcii či výbere liečby, musí mať k dispozícii kvalitné a štruktúrované údaje.

Na Slovensku však zdravotná dokumentácia stále často existuje v podobe systémov, ktoré spolu nedokážu jednoducho komunikovať. Pacient môže prechádzať medzi jednotlivými poskytovateľmi a údaje o jeho zdravotnom stave nie sú vždy dostupné tam, kde by ich zdravotník potreboval.

Budúcnosť preto nebude iba o tom, koľko AI nástrojov si nemocnica kúpi. Rovnako dôležité bude, či dokáže dáta zhromažďovať, prepájať a bezpečne používať. Nemocnica by nemala byť závislá od toho, od ktorého výrobcu má konkrétny prístroj. Dáta by mali byť uložené tak, aby sa dali využívať naprieč systémami.

Dôležitým krokom má byť aj postupné zavádzanie European Health Data Space, ktorý má podporiť štandardizovanú výmenu zdravotných dát v rámci Európy a ich využitie aj na výskumné účely.

Budeme chodiť do nemocnice menej? A vyšetria nás prístroje?

Technológie môžu zmeniť aj samotný vzťah pacienta k nemocnici. Ak sa diagnostika, monitoring alebo časť konzultácií presunie do domáceho prostredia, nie každá zdravotná situácia bude vyžadovať osobnú návštevu nemocnice. Autonómne či vzdialene riadené zariadenia môžu zároveň pomôcť riešiť nedostatok personálu.

Počas diskusie zaznela aj predstava autonómneho skenovania. Robotické rameno dokáže pracovať s ultrazvukovou sondou a vykonať vyšetrenie bez toho, aby bol pri každom úkone nevyhnutne prítomný špecialista. Neznamená to však, že pacient bude v budúcnosti komunikovať iba so strojom. Skôr sa zmení to, kedy a na čo bude potrebovať zdravotníckeho pracovníka.

Najväčšou prekážkou môže byť človek

Technológie teda zrejme nie sú najväčším problémom. Omnoho väčšou výzvou bude pripraviť ľudí a systém na ich používanie.

Pri otázke, kam by išlo hypotetických 100 miliónov eur navyše – či do technológií, prevencie alebo ľudí –, zaznela jednoznačná odpoveď: do ľudí. Nové technológie totiž podľa diskutujúcich prídu. Otázkou bude, či ich zdravotníci, pacienti a celý systém dokážu efektívne využívať.

A to súvisí aj so vzdelávaním. Slovensko zároveň zápasí s odchodom mladých a kvalifikovaných ľudí do zahraničia. Ak chce byť krajina technologickým testbedom a zároveň miestom, kde vznikajú vlastné zdravotnícke startupy, potrebuje podľa účastníkov diskusie kvalitné vzdelávanie, lepšie podmienky pre inovácie a menej administratívnych a legislatívnych prekážok.

„Nie je to o technológiách, nie je to o tom, že tu nemáme šikovných ľudí. Potrebujeme prostredie pre firmy a startupy,“ z aznelo v diskusii.

Profesor Erik Sedlák, biochemik a biofyzik z **Prírodovedeckej fakulty UPJŠ** v Košiciach, vedúci Centra interdisciplinárnych biovied TIP **UPJŠ**, v tejto súvislosti predstavil projekt APBC. Jeho hlavným cieľom je vytvoriť fungujúci ekosystém, teda prepojiť akademický výskum s komerčným sektorom.

„Potrebujeme, aby sa vedomosti a know-how, ktoré vznikajú vo vede, dokázali pretaviť napríklad do startupov a reálnych produktov. Desať rokov som pôsobil v zahraničí a videl som, ako sa vedecké poznatky dokázali premeniť na veľmi úspešné firmy. Nevidím dôvod, prečo by sme to nemohli robiť aj u nás. Našou snahou je preto vytvoriť sieť kontaktov a prostredie, v ktorom sa firmy budú vedieť obrátiť na univerzitu s konkrétnym problémom. Firma môže povedať: „Toto potrebujeme vyriešiť. Viete nám nájsť človeka alebo tím, ktorý by nám to dokázal vyvinúť?“ A práve takýto model by sme chceli budovať.“

Riaditeľ Technologického a inovačného parku TIP-UPJŠ **Andrej Miroššay** zdôraznil, že firmy a vedci sa na nich môžu kedykoľvek obrátiť.

„S konkrétnym technickým problémom, ktorý nechcú riešiť vo vlastnom laboratóriu. Môže ísť o vývoj enzýmu, testovanie biologickej aktivity, syntézu molekuly alebo nezávislú validáciu. Firmám ponúkame zmluvný výskum, spoločné grantové projekty aj licencie na technológie, ktoré už máme. Stačí jeden rozhovor a povieme, či na to máme správny tím. Najprv pomôžeme výsledok ochrániť ešte pred publikáciou. Veľa dobrej vedy sme stratili práve preto, že vyšla v článku skôr, než ju niekto posúdil z pohľadu patentu. Potom s vedcom hľadáme, kto by technológiu reálne kúpil, a pomáhame so zmluvami. Ak to dáva zmysel, poradíme aj so založením spin-offu.“ Zámerom je, aby spolupráca s univerzitou bola pre firmu taká jednoduchá ako objednávka u dodávateľa, s jasnou ponukou, cenou a termínom. Preto budujeme B2B platformu www.metabolitemarket.com.

Ako spoznáme, že sa zdravotníctvo zmenilo?

O desať rokov sa teda podľa diskutujúcich nebude úspech merať tým, koľko nových AI nástrojov nemocnice používajú. Oveľa dôležitejšie bude, či sa pacient v systéme dokáže orientovať, či má dostupné svoje údaje a či sa zdravotníctvu podarí predĺžiť obdobie života prežitých v zdraví. Hlavným cieľom je, aby každý človek mal svoju elektronickú zdravotnú kartu a nemusel medzi lekármi prenášať papierovú dokumentáciu. Ak sa podarí vytvoriť systém, ktorý bude prepájať pacientov, nemocnice, prístroje a zdravotné dáta, môže byť práve toto základom ďalšej technologickej zmeny.

administrator

Vaša e-mailová adresa nebude zverejnená. Vyžadované polia sú označené *

Slovak

Autor: Andrea Bercik